

לפרשת חיי שרה – תשע"ד

שמירת הייחודיות

אבשלום מאירסדורף

פרשת חיי שרה היא פרשת של חילופי הדורות. דור האבות המייסד: אברהם ושרה. וכניסת הדור הממשיך: יצחק ורבקה. אם ברור לנו על המשכיות האבות קרי מאברהם ליצחק כפי הנאמר: "כי ביצחק יקרא לך זרע", הרי לגבי ה"אמא" הבאה, הדבר לא כל כך ברור. לכן מאריך הכתוב בפירוט העניינים. בעניין המרכזי: איזו אשה תתאים לחסד הרב שנעשה אצל בבית אברהם אבינו ושרה אימנו. בפרשתנו מופיעים שני עניינים מרכזיים.

- קניית אחוזת הקבר ע"י אברהם מאת בני חת.
- מציאת אשה ליצחק.

בשני המקרים התורה מפרטת את כל המהלך. בידוע שאין התורה מאריכה בדברים אלא אם כן יש עניין ומסר לדורות הבאים. לגבי העניין השני הדבר לפחות מובן. אך מדוע מוצא התורה לפרט בעניין קניית אחוזת הקבר. בדיאלוג המתמשך בין אברהם לבני חת ועפרון החתי מבקש אברהם לקנות אחוזת קבר לאשתו ולו. התורה רואה חשיבות בקנייה הזאת מתוקף אריכות הפסוקים לאחר הקנייה. ובמיוחד בפסוק המסיים את העניין שלא מחדש לנו דבר. "וַיִּקְרָא הַשֵּׁדָה וְהַמַּעֲרָה אֶשֶׁר בָּא לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֵת קֶבֶר מֵאֵת בְּנֵי חֵת." התורה רואה בזה את הקשר האמיץ של האדם לאדמה. יש הרואים זאת במימוש הבטחת ירושת הארץ לאברהם וזרעו ע"י מימוש קניין של ארץ ישראל בקניית אחוזת הקבר. בני חת מקבלים את בקשתו של אברהם לכאורה, "שָׁמַעְנוּ | אֲדֹנָי נְשִׂיא אֱלֹהִים אֶתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קֶבְרֵינוּ קֶבֶר אֶת מֵתְךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת קֶבְרוֹ לֹא יִקְלָה מִמֶּךָ מִקֶּבֶר מֵתְךָ:" אך אם נשים לב לפרטים הם אומרים "במבחר קברינו". זאת אומרת כבוד הוא לנו שאתה רוצה קבר במחיצתנו. אנחנו בשמחה ניתן לך לקבור את מתך באחת מהקברים השייכים לנו. לכול משפחה יש אחוזת קבר נשאר לך רק לבחור. אך אברהם אבינו מתעקש על קנייה. אברהם אבינו רוצה אחוזת קבר משפחתית רק למשפחתו ומתעקש לשלם עליה במיטב כספו. קניין ברור וחתום לעני המון רב כבני חת. אברהם אבינו מעביר לבניו וזרעו אחריו מסר חשוב. אנחנו חלקנו כאן אך אין אנו מתקשרים עם בני הארץ. עובדה זאת גם אנו מוצאים בבחירת אשה ליצחק. אין לקחת מבנות הכנעני אשר אברהם בקרבו. יש לשמור על הייחודיות שלנו כעם. יחסים ידותיים בבקשה אך אנו שומרים על הייחודיות שלנו. אין אנו מתערים ונטמעים בתוך יושב הארץ.